

Átiktatva Nbb-246/16/2005-10.

~~Nbb-2288/16/2005-10.~~

(Nbb-72/2002-2006.)

jav. J. J.

Zoe
H

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés nemzetbiztonsági bizottságának

2005. november 15-én, kedden 10 órakor

a Képviselői Irodaház I/III. számú üléstermében

megtartott üléséről

Napirend:

1. A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény módosításáról szóló T/18090. törvényjavaslat általános vitára való alkalmasságának megtárgyalása
2. Beszámoló a CIA közép- és kelet-európai titkos börtöneivel kapcsolatos, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok tudomására jutott információkról, valamint azok esetleges magyarországi vonatkozásairól

Elnököl: Dr. Kövér László (Fidesz), a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Baloghné Hegedűs Éva és Barna Beáta

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről:

Dr. Kövér László (Fidesz), a bizottság elnöke
Tóth Károly (MSZP), a bizottság alelnöke

Dr. Dávid Gyula (MSZP)
Gulyás József (SZDSZ)
Szabó Lajos (MSZP)
Dr. Csicsay Claudius Iván (MSZP)
Demeter Ervin (Fidesz)
Dr. Répássy Róbert (Fidesz)
Dr. Csáky András (MDF)

Helyettesítési megbízást adott:

Vári Gyula (MSZP) dr. Dávid Gyulának (MSZP)
Dr. Kovács Zoltán (Fidesz) Demeter Ervinnek (Fidesz)
Gulyás József (SZDSZ) Tóth Károlynak (MSZP)

Meghívottak:

Dr. Soós László (Igazságügyi Minisztérium)
Dr. Kárpáti György (Igazságügyi Minisztérium)
Tóth András, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat felügyelő politikai államtitkár
Dr. Zsuhár István, az Információs Hivatal főigazgatója
Balázs József főigazgató-helyettes (Nemzetbiztonsági Hivatal)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 10 perc)

DR. KÖVÉR LÁSZLÓ (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Megkezdénénk a bizottsági ülést - egy kis késéssel, amiért elnézést kérek. Tisztelettel köszöntök mindenkit. A bizottsági ülés helyettesítési rendjére vonatkozóan a jegyzőkönyv kedvéért közlöm, hogy Vári Gyulát Dávid Gyula, Gulyás Józsefet Tóth Károly, Kovács Zoltánt pedig Demeter Ervin képviselő urak helyettesítik az ülés folyamán, így a bizottság a szavazatszámot tekintve teljeskörűen határozatképes.

Az előzetesen kiküldött napirendi javaslatban két napirendi pont szerepelt. Az első a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat, amely T/18090. számon került a Ház asztalára. Ezt nyílt ülés keretében tárgyalnánk meg. A második napirendi pont megtárgyalására pedig értelemszerűen zárt ülés keretében kerülne sor, amely a CIA feltételezett közép- és kelet-európai titkos börtöneivel kapcsolatos információkról szóló tájékoztató lenne. Államtitkár úr és az Információs Hivatal főigazgatója részvétele, mint mondtam, zárt ülés keretében történne. A napirendi javaslathoz Tóth Károlynak van megjegyzése.

TÓTH KÁROLY (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr. Azt szeretném javasolni és kezdeményezni, hogy a 2. napirendi pontot is nyilvános ülés keretében tárgyaljuk, hiszen a napirend megjelenése után több esetben egyértelművé vált, hogy olyan ügyről van szó, amely nem létezik. Ha nem létezik, nem érdemes zárt ülésen tárgyalni. Tehát tisztelettel azt javaslom, hogy elfogadva a napirendet, a 2. napirendi pont is nyilvános ülésen kerüljön megtárgyalásra. Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Nincs kétségem afelől, hogy a kormánykoalíció képviselői az államtitkár úrral egyeztetve már eldöntötték, hogy mi fog történni, de logikailag nem teljesen érthető a javaslat, hiszen az, hogy mi nincs, az csak egy tárgyalás keretében derülhetne ki. Az, hogy Tóth Károly azt gondolja, hogy valami nincs, nem feltétlenül jelenti azt, hogy a valóságban is ez a helyzet, de nyilván ő bizonyára többet tud; alternatív információforrások állnak rendelkezésére, mint ez közzismert. *(Demeter Ervin: Bizottsági ülés helyett tartsunk sajtótájékoztatót.)* Répássy képviselő úr!

DR. RÉPÁSSY RÓBERT (Fidesz): Tekintettel arra, hogy a napirend tárgya olyan ügy, amelyben vagy van releváns információ és akkor indokolt a zárt ülés, vagy nincs releváns információ, és akkor nem indokolt. Szerintem, ha nincs olyan információ, amely csak zárt ülésen tárgyalható, akkor az államtitkár úr sajtótájékoztatót is tarthatott volna, tehát nem tudom, hogy akar-e vajon velünk megosztani valódi nemzetbiztonsági információkat, vagy ha nem akar megosztani nemzetbiztonsági információkat, akkor pedig felesleges ezt a nyílt ülést eljátszani. Én tehát azt gondolom, hogy tételezzük föl, hogy az államtitkár úrnak van azon kívül is mondanivalója, amit csak a nyilvánosságnak szán, ezért azt javaslom, hogy zárt ülésen tárgyaljuk.

ELNÖK: Ezt amúgy is el lehet utólag a jegyzőkönyvből dönteni, ezt a titkár úr mondja a fülembe, de ez így van, tehát a jegyzőkönyv minősítése után amúgy is hozzáférhető minden olyan információ, ami egyébként a közvélemény elé való, de egyébként is azt gondolom, hogy a képviselő úr javaslata indokolt. Mindazonáltal van egy módosító indítvány.

Ha megengedik, részleteiben teszem fel a napirendi javaslatot szavazásra. Egyetért-e a bizottság azzal, hogy az 1. napirendi pontban a büntetőeljárásról szóló '98. évi XIX. törvény módosításához benyújtott indítványt megtárgyaljuk nyílt ülés keretében. Aki ezzel egyetért,

kérem, kézfelemeléssel jelezze. *(Szavazás.)* A bizottság az 1. napirendi pontot egyhangúlag megszavazta.

Egyetért-e azzal, hogy a 2. pontban meghallgassuk az államtitkár urat és a főigazgató urat a CIA feltételezett közép- és kelet-európai titkos börtöneivel kapcsolatos információkról szóló tájékoztatás ügyén? Aki ezzel egyetért, kérem, kézfelemeléssel jelezze. *(Szavazás. – Tóth Károly: Arról még nem szól, hogy milyen módon.)* Pontosan fogalmaztam, és azt gondoltam, hogy viszonylag egyszerű logikai következtetéssel el lehet jutni, hogy szavazunk, ha a vitát is figyelembe veszi valaki, de akkor megismétlem, hogy miről szavazunk.

Egyáltalán legyen-e ilyen napirendi pont vagy sem, és akkor annak a módjáról értelemszerűen, hogy zárt vagy nyílt ülés keretében, egy második szavazással szavazunk.

Akkor tehát megismétlem, hogy mindenki számára világos legyen. Egyetért-e azzal, hogy a 2. napirendi pont... *(Dr. Csáky András szólásra jelentkezik.)* Csáky képviselő úr, parancsoljon!

DR. CSÁKY ANDRÁS (MDF): Köszönöm szépen, elnök úr. Szerintem rossz a sorrend, mert a Répássy képviselő úr által elmondottakból az következik, hogy ha itt nincs semmi olyan információ, amely zárt ülést igényelne, akkor teljesen felesleges a napirendi pont tárgyalása, hisz a sajtótól mindenki kezébe veszi és elolvassa abból az illetékes hivatalok ezzel kapcsolatos közleményét, ezért kár az időt pocsékolni, különösen arra tekintettel, hogy a költségvetési vita folyik a parlamentben. Először tehát arról kellene döntenie – mert valóban igaz az, hogy ha itt semmi közölnivalója nincs zárt ülés keretében az államtitkár úrnak, akkor felesleges ezt a témát itt ma tárgyalni, ha akar, egy írásos tájékoztatót eljuttathat az államtitkár úr, de gondolom, hogy mindenki elég részletesen tudott tájékozódni a sajtóból.

ELNÖK: A képviselő úrnak teljesen igaza van, de az a helyzet, hogy én már egy gondolattal előrébb jártam. Az államtitkár úr itt szerepelni akar, tehát afelől ne legyen kétsége, hogy itt lesz 2. napirendi pont. Képviselő úr, parancsoljon, öné a szó!

DR. DÁVID GYULA (MSZP): Köszönöm szépen. Én csak azzal szeretném kiegészíteni ezt a polémiát, hogy a sajtóban indokoltan vagy indokolatlanul, de mindenesetre a közérdeklődés fókuszába került ez a kérdés, tehát úgy érzem, hogy a nemzetbiztonsági bizottságnak – ahogy az elnök úr ezt napirendre tűzte – valóban tiszte tisztázni, hogy van-e itt valamilyen olyan adat, ami érdeklődésre tarthat számot vagy sem.

Ami a nyilvánosságot illeti, mindenféleképpen egyetértek a nyilvánosság kérdésével. Én magam is odamentem a tegnapi parlamenti ülés során az államtitkár úrhoz, és egy kérdést tettem föl: van-e olyan információ, ami arra irányul, hogy Magyarország e tekintetben érintett. *(Demeter Ervin: Alternatív információk vannak.)* Bármelyik képviselőnek – az ellenzéki képviselőknek is – ez a lehetősége megvolt és megvan.

Miután azt a választ kaptam, hogy nem, úgy gondolom, a közvélemény számára megnyugtató, ha a bizottság nyílt ülésen erősíti meg azt a nyilatkozatot, hogy nincs Magyarországon ilyen jellegű információ. Én tehát csatlakoznék ehhez. Azt gondolom, hogy adjunk méltóságot a bizottság működésének azzal, hogy foglalkozunk vele, és a közvéleménynek lehetőséget adunk a betekintésre. Köszönöm.

ELNÖK: Az 1. napirendi ponthoz megjelent résztvevőktől – dr. Soós László főosztályvezető úrtól és dr. Kárpáti György beosztott bírótól előre is elnézést kérek, hogy itt fölöslegesen raboljuk az idejüket ezzel az ügyrendi vitával. Nem kívántam tovább halogatni az ő köszöntésüket. Csicsay Claudius Iván képviselő úr, parancsoljon!

DR. CSICSAY CLAUDIUS IVÁN (MSZP): Köszönöm, elnök úr. Van egy áthidaló javaslatom: válasszuk ketté a 2. napirendi pontot. Legyen egy második napirendi pont a beszámoló a CIA közép- és kelet-európai titkos börtöneivel kapcsolatos információkról – és ez lehet zárt ülés -, és legyen egy 3. napirendi pont: ugyanennek az esetleges magyarországi vonatkozásairól nyílt ülésen. Köszönöm.

ELNÖK: A képviselő urak nem teszik könnyebbé a helyzetemet, de végül is akceptálható javaslatokról van szó, azonban Dávid képviselő úrnak a bizottság méltóságának megőrzésével kapcsolatos – egyébként megfontolandó – javaslatához csak annyit szeretnék mondani, hogy nézzen utána a sajtóban, képviselő úr, hogy hány napja van annak, hogy az első információk ezzel kapcsolatban felmerültek.

Azt gondolom, annak is utánanézhethet, hogy mikor kezdődött a napirendi javaslat. A kettő között a miniszter úr, az államtitkár úr, a főigazgató urak bármelyike megtehetette volna azt, hogy felemeli a telefont, és azt mondja: bizottsági elnök úrral közlöm, hogy a sajtóban megjelent információkból szemernyi sem igaz, tehát amennyiben az elnök úr mérlegeli azt, hogy e vonatkozásban bizottsági ülést tartson, akkor ezt az informális tájékoztatást nyugodtan figyelembe veheti. Nem kötelező az elnök úrra nézve természetesen, hogy eltekintsen a bizottsági üléstől, de ahogy gondolja. Ez a tájékoztatás mind a mai napig nem érkezett meg, ellenben itt önök előállnak ezzel a színpadias javaslattal, hogy ugyan, kérem, nekünk nincsen titkolnivalónk, legyen nyílt ülés. Ha nincsen titkolnivaló, és komolyan vesszük a bizottság meg az ellenőrzése alá rendelt végrehajtó hatalmi szervezetek jó viszonyát meg a bizottság méltóságát, akkor ez elvárható lett volna. Csak azért mondom el, hogy mindenki tudja, hogy a vita tulajdonképpen miről is szól. A magam részéről azt gondolom, hogy korrektül jártam el az utolsó pillanatig.

Csicsay Claudius Ivánnak van egy javaslata, amely szerintem a képviselő úr javaslatával valamelyest összeegyeztethető, és próbálom a korai óra dacára rendezetten előadni. Csicsay Claudius Iván javaslata szerint tehát a 2. napirendi pontot kettévennénk és a 2. napirendi pont első felében, így fogalmaznánk, a CIA feltételezett közép- és kelet-európai titkos börtöneivel kapcsolatos információk zárt ülés keretében megtárgyalható részével foglalkoznánk. A második részben pedig azokkal az információkkal, amelyek megoszthatók a közvéleménnyel, ezek Csicsay Claudius Iván feltételezése szerint a magyarországi vonatkozásokról szólnak.

Aki ezzel a javaslattal egyetért, kérem, kézfelemeléssel jelezze. *(Szavazás.)* Kettő. A bizottság az indítványt nem fogadta el.

Csáky képviselő úr javaslata szerint teszem fel a továbbiakban a kérdést: a második javasolt napirendi pontot nyílt vagy zárt ülés keretében tárgyalja meg a bizottság? Aki arra szavaz, hogy a bizottság nyílt ülés keretében tárgyalja a 2. javasolt napirendi pontot, az kérem, kézfelemeléssel jelezze. *(Szavazás.)* Köszönöm. Hat szavazat.

Kicsit furcsa, de logikailag sajnos így a helyes valóban: aki arra szavaz, hogy nyílt ülés keretében látja értelmét a napirendi pont megtárgyalásának – most már döntöttünk, hogy nyílt ülés keretében látja értelmét a 2. napirendi pont megtárgyalásának vagy inkább azt javasoljuk az államtitkár úrnak, hogy tartson sajtótájékoztatót, vannak itt elég szép számmal, és kímélje meg a bizottság idejét, az kérem, kézfelemeléssel jelezze, aki úgy gondolja, hogy van értelme a 2. napirendi pont megtartásának, tehát a 2. napirendi pontot elfogadja. Kérem, kézfelemeléssel jelezze. *(Szavazás.)* Köszönöm szépen. Aki ellene van? *(Szavazás.)* Ellene van 5.

Ilyeténképpen mindkét napirendi pont nyílt ülés keretében tárgyaljuk.

Hozzá is kezdhethünk az elsőhöz, a büntetőeljárásról szóló törvényjavaslat módosításáról van szó, amely részben - a mi ismereteink szerint, az én ismereteim szerint -, három szakasz erejéig a 286., 287. és 288. §-okban érinti a nemzetbiztonsági szolgálatokat is,

ilyeténképpen az általános vitára való alkalmasságáról a bizottságnak döntenie kell. Még egyszer tisztelettel köszöntöm dr. Soós László és dr. Kárpáti György urakat, és kérem, hogy amennyiben röviden indokolni tudnák a törvényjavaslat benyújtását, akkor azt a bizottság megköszönné, ugyanis attól függetlenül, hogy csak ez a három szakasz vonatkozik a bizottság munkájára, a bizottság kompetenciájába e három szakasz tartozik, általában véve a törvényjavaslat általános vitára való alkalmasságáról kell szavaznunk, úgyhogy állást foglalunk. Parancsoljanak!

DR. SOÓS LÁSZLÓ (Igazságügyi Minisztérium): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! A büntetőeljárás törvény módosítására vonatkozó törvényjavaslat elsősorban azért született meg és azért került benyújtásra, mert a törvény hatályba lépése óta eltelt több mint két év során egyrészt azok a jogalkalmazási nehézségek napvilágra kerültek, amelyek a törvény megszületésekor még nem voltak érzékelhetők, másrészt pedig a törvényjavaslatnak, bár ez a bizottság szűk feladatkörét nem érinti, három olyan fő vetületét szeretném kiemelni, ami jellegadó és meghatározó a büntetőeljárás jog továbbfejlődése szempontjából. Az egyik a bírósági jogorvoslati rendszer reformja, nevezetesen a kétfokú rendes jogorvoslat bevezetésére vonatkozó javaslata a törvényjavaslatnak, a második ilyen meghatározó és fontos pontja a bírósági és ügyészségi kompetenciák közötti eljárási feladatok megosztásának és a váddal való rendelkezésnek és tulajdonképpen a bírósági eljárásban az eljárási feladatok megosztása elvének következetes végig vitele. A harmadik, ami pedig egy európai uniós követelmény, az nevezetesen az, hogy a bűncselekmény áldozata és az elkövető között az úgynevezett büntetőügyekben bevezethető mediáció, közvetítői eljárás szabályait dolgozza ki a törvényjavaslat.

Ami miatt a nemzetbiztonsági bizottság kompetenciájába ez a törvényjavaslat tartozik, az, hogy a büntetőeljárás törvény részeként a büntetőeljárásban elrendelhető és folytatható titkos adatszerzés szabályait is módosítja a törvényjavaslat, és ezzel összefüggésben szerepel a törvényjavaslatban a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló '95. évi CXXV. törvény három szakaszának a módosítási javaslata. Ebből a három szakaszból, ahogy az elnök úr is mondta, a 286., 287. és 288. szakasz. A 288. § tulajdonképpen csak egy technikai módosítás. Ami érdemi, az a 286. és a 287., amely a Nemzetbiztonsági Hivatal, illetve a Katonai Biztonsági Hivatal feladatkörét egészítené ki egy-egy ponttal.

Megpróbálom nagyon röviden összefoglalni, hogy miről van szó. A büntetőeljárás törvény 2003. július 1-jei hatályba lépését követően merült fel az a jogalkalmazási probléma, ami a nemzetbiztonsági szolgálatok, az ügyészségek és a bíróságok munkájában egyaránt jelentkezett, hogy a nemzetbiztonsági törvény alapján nem büntetőeljárás, hanem tipikusan nemzetbiztonsági tevékenység céljából végzett titkos információgyűjtés során tulajdonképpen bűncselekmények kerülnek felderítésre adott esetben. Ezek a bűncselekményekre vonatkozó adatok a nemzetbiztonsági törvény alapján ugyan átadhatók a szolgálatok által az illetékes bűnüldözési hatóságoknak, azonban a Be.-nek van egy rendelkezése, nevezetesen a 206. § (3) bekezdése, amely egy célhoz kötöttségi szabályt tartalmaz jelenleg a hatályos törvényben, és ezen szabály bírósági jogértelmezése alapján ezek a nemzetbiztonsági szolgálatok által köztörvényes bűncselekményekre vonatkozó adatok - amelyek tipikusan általában objektumvédelmi tevékenység kapcsán merülnek föl - elvesznek, mert nem lehet őket fölhasználni. A törvényjavaslatban a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló törvény kiegészítése arra vonatkozik, és nyilvánvalóan - hiszen ez egy kormány-előterjesztés, törvényjavaslat - egyeztetve lett a szolgálatokkal, illetve a felügyeletet gyakorló szervezetekkel is, arról szól, hogy ezek az objektumvédelmi tevékenység során felderített korrupciós és hivatali bűncselekmények, amelyeket a törvényjavaslat tételesen felsorol, ezek a bűncselekmények a nyomozás elrendeléséig a nemzetbiztonsági szolgálatok, a két említett szolgálat által felderíthetők legyenek.

Tehát tulajdonképpen ezekkel a bűncselekményekkel kiegészülne e két szolgálat bűnüldözési feladatköre a törvényjavaslat szerint. Remélem, hogy rövid voltam és érthető. Ha kérdés van, akkor tehetségem szerint megpróbálok válaszolni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Nekem mindjárt két kérdésem van: az önök megítélése szerint ez kétharmados többséget igényel-e a parlamentben?

DR. SOÓS LÁSZLÓ (Igazságügyi Minisztérium): Igen, ez teljesen egyértelmű, hiszen ez kétharmados.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Én is így gondoltam, csak azért kérdeztem, hogy az előterjesztők álláspontja is világos legyen e tekintetben. Répássy képviselő úr!

DR. RÉPÁSSY RÓBERT (Fidesz): Nekem is lenne kérdésem, mert ismert – legalábbis ebben a körben –, a bizottság tagjait tájékoztatom, hogy előzetesen konzultációt folytatott az Igazságügyi Minisztérium erről a törvényjavaslatról, és akkor felmerült az, hogy a bírói gyakorlatot meg kellene vizsgálni, hogy jelenleg mi a bírói gyakorlat az ilyen, célhoz kötött, titkos információgyűjtés során beszerzett adatok bizonyítékként való felhasználásával.

Mert akkor még, amikor erről beszéltünk, akkor emlékeztem rá és említettem egy olyan friss ítéletet – a Fővárosi Ítéltábla ítéletét, történetesen a Molnár Csaba elleni büntetőügyben –, amelyben a bíróság, a Fővárosi Ítéltábla kifejezetten úgy döntött, hogy felhasználhatók ezek az információk.

Magyarul: van-e világos képük a bírói gyakorlatról, ugyanis nekem az a félelmem, hogy ha ezt a törvénymódosítást meghozzuk és van egy ezzel ellentétes bírói gyakorlat, akkor minden eddigi ilyen bizonyítékként való felhasználása tulajdonképpen törvénysértőnek számít. Ez az egyik kérdésem.

A másik az, hogy hogy állunk az alkotmányossági szempontokkal. Arról van szó, hogy objektumvédelmet látnak el a nemzetbiztonsági szolgálatok, és valakinek, aki ebben az objektumban tartózkodik, nincs tudomása arról, hogy itt objektumvédelem folyik, mégis ennek során – adott esetben – az ő beszélgetését lehallgatják. Tehát hogy állunk ezzel? Hiszen szerintem az alkotmányosság szempontjából az megengedhető, hogy valakivel szemben külső engedély alapján információgyűjtést folytatnak úgy, hogy az illető nem tud róla, de az, hogy az ott dolgozók nem tudnak arról – mert is miért tudnának róla, hiszen ez is titkos tevékenység –, hogy az objektumban egyébként objektumvédelem címén titkos információgyűjtés zajlik... Adott esetben csak kérdezem, hogy például ez az Országház épületére is vonatkozik-e, vagy mondjuk objektumvédelem alatt áll ez az épület is?

Ezek után mondjuk, ha itt valakinek a beszélgetését lehallgatják, akkor az rendben van? Szerintem azért – mondjuk úgy – bizonyos alkotmányossági szempontokat mérlegelni kellene ebben az ügyben, és kíváncsi vagyok, hogy mi a véleményük, ezt mérlegelték-e, s hogyan zárható ki az, amit mondtam, hogy objektumvédelem címén olyan személyek adatai vagy olyan személyektől származó információk begyűjtésre kerüljenek, akikkel szemben nem hogy nincs engedély, de bizonyos egyéb törvényi akadályai – a mentelmi joggal kapcsolatos akadályai – vannak az információgyűjtésnek.

ELNÖK: Gyűjtsük össze a kérdéseket!

DR. DÁVID GYULA (MSZP): Köszönöm szépen. Inkább a gondolataimat szeretném megosztani, nem tudom, mennyire kérdés ez. Amit a kollégám, képviselőtársam fölvetett, valóban egy valós kérdés. Inkább továbbgondolásra érdemes kérdés, hogy a törvényalkotó milyen álláspontot foglal el a tekintetben, hogy a személyek alkotmányban is biztosított

szabadságjogát kívánja-e jobban védeni – hisz itt egy kollízióval egy érdek-összeütközéssel találkozunk -, vagy pedig a társadalom azon érdekét, hogy egy bűncselekménnyel szemben megvédje. Tehát azon kellene talán tovább gondolkodni, hogy mi a fontosabb: ha egy védett objektumba valaki olyan, bűncselekményre utaló tényekről tesz említést, ami az esetleges telefonlehallgatás során számára kellemetlenséget jelenthet – ennek a védelme a fontosabb – vagy pedig a személynek a védelme. Számomra ez a módosítás bizonyos szempontból egyértelműbbé teszi a helyzetet, bár ennek a módosításnak van egy visszautaló – talán a 92. §-ban – passzusa, amely arról rendelkezik, hogy ezeket az információkat is csak akkor lehet felhasználni, hogy egyébiránt a büntetőeljárás szabályainak megfelelő; tehát az engedélykérés és az egyéb erre a kérdéscsoportra is kiterjed.

Én tehát inkább azt a gondolatot osztom meg önökkel, hogy erről szerintem tovább kellene beszélni, mert ez az elkövetkezendő évtized büntetőeljárásainak egyik központi kérdése lesz, hogy melyek azok az információk, melyek a büntetőeljárás során felhasználhatóak. Én hajlok arra, hogy a társadalom védelme fontosabb, tehát ha valakivel kapcsolatban kétséget kizáróan bebizonyosodik, hogy bűncselekmény részese vagy annak valamilyen módon érintettje, akkor nagyobb érdek fűződik ahhoz a társadalom szempontjából, hogy ezt fel lehessen használni vele szemben, mint az egyén titokvédelmi jogai, amit az alkotmány szabályoz. Köszönöm.

DR. RÉPÁSSY RÓBERT (Fidesz): Még egy megjegyzés egyébként, csak hogy a bizottság emlékeztetőbe idézzem. Éppen nemrégiben nagy vitát folytattunk arról – bár zárt ülésen, tehát igyekszem ezt... (*Demeter Ervin: Olyan nincsen már.*) A lényeg az, hogy vitatkoztunk arról, hogy egy országgyűlési képviselő lehallgatott telefonbeszélgetéseit idézik olyan körülmények között, miközben egyébként – valószínűleg objektumvédelem címén – nem őt, hanem a vele beszélgető személyt hallgatták le.

Csak szögezzük le, hogy az aztán végképp törvénysértő volt, ugyanis itt kizárólag csak bizonyos korrupciógyanús bűncselekmények esetén lehetne ezt felhasználni egy büntetőeljárásban, ott meg szó sem volt erről, hanem politikai motivációkból használták föl. Itt most ez a törvény gyakorlatilag arra adna lehetőséget, hogy...

Én is viaskodom, mert abban, amit Dávid Gyula mond, sok igazság van. Végül is, ha korrupciós bűncselekményeket fedeznek fel objektumvédelem címén, akkor hadd hulljon a fergese – mondhatnánk -, de azért ne felejtjük el, hogy ez nem úgy van: összegyűjtenek egy halom információt, mindenféle irreleváns információkat is, és aztán majd abból szelektálják, hogy melyik az, amelyik korrupciógyanús bűncselekményre utal. Így, ezen a címen, objektumvédelem címén teljesen ártatlan vagy akár politikai célból felhasználható – például -ellenzéki véleményeket vagy ellenzéki álláspontokat is be lehet gyűjteni, aztán persze nyilván nem erre fogják használni, kivéve, ha egy Tóth András nevű államtitkár mondjuk nyilvánosságra hozza egy levélben. Például ez egy probléma.

ELNÖK: Az irreleváns információkat – ha úgy szükséges – megsemmisítik, ha pedig úgy szükséges, akkor tárolják egy darabig, aztán nyilvánosságra hozzák, igen, már láttunk ilyet. Tehát azt gondolom, hogy miközben teljesen nyilvánvaló, a büntetőeljárás törvényt önmagában véve ennek az indítványnak a célja, ráadásul még akceptálható is. Bizony, sajnos az elmúlt néhány hónap gyakorlatából fakadóan keletkezhetnek jogos aggályok. Dávid képviselő úr!

DR. DÁVID GYULA (MSZP): Ennek ellenére azt mondom, hogy tegyük különbséget a jogszabályi környezet és a jogi szabályozás és az esetleges gyakorlat között. Én azt gondolom, hogy a jelenlegi gyakorlat sem teszi lehetővé azt, hogy olyan információk kerüljenek nyilvánosságra, amik az alkotmányban biztosítottak.

Jelen esetben azt kell vizsgálni, hogy ha objektumvédelem kapcsán bűncselekményre utaló adatok kerülnek a szolgálatok tudomására, akkor ez felhasználható-e a büntetőeljárásban vagy sem. Én amellett vagyok és ezért támogatom ezt a javaslatot, hogy ez felhasználható legyen, hisz nagyobb érdek fűződik ahhoz, hogy a közélet tisztasága és a büntetőeljárás törvénnyel is védett érdekek érvényesüljenek, mint az, hogy valakinek az alkotmányban biztosított titokvédelmi joga érvényesüljön.

Megismétlem: ebben a körben ezt fontosnak tartom, de egyben fontosnak tartom azt a gondolatot is, hogy erről tovább kellene gondolkodni. Talán épp azért is, ami az előbb elhangzott, hogy objektumvédelem során, lehallgatások során milyen információkat, milyen adatokat lehet nyilvánosságra hozni.

ELNÖK: Azért gondolom, abban egyetértünk, hogy Dávid képviselő úr vagy bármelyikünk álláspontja irreleváns, mert az Alkotmánybíróság fogja eldönteni, hogy egyébként mi a jogi helyzet, mert ha jól értem a képviselő urat, az alkotmányban biztosított állampolgári jogok meglétével vitatkozik, az pedig egy elméleti, intellektuális vita, de egyébként jogilag a bírói gyakorlatra, az Alkotmánybíróság álláspontjára nézve egyébként teljesen lényegtelen. Demeter képviselő úr, parancsoljon!

DEMETER ERVIN (Fidesz): Köszönöm szépen. Nekem egy kérdésem lenne, vagy én is nyilván hezitálok. Arról van szó, hogy a titkos információgyűjtés eszközeivel szerzett adatok, információk a büntetőeljárás során felhasználhatók legyenek, ha az elrendelés célja nem egyezik meg az elkövetkezett vagy a gyanú alatt álló bűncselekménnyel. Én ezt önmagában egy vizsgálendő és fontos kérdésnek tartom, tehát helyes, hogy ezzel foglalkozunk. Az a kérdés merül fel bennem, ha jól értem ezt a javaslatot, az azt mondja, hogy kiragad a bűncselekmények elkövetése közül két típust, ami esetében felhasználható és értelemszerűen a többi esetében nem. Nem értem, hogy miért pont ezt a kettőt ragadták ki. Hogy példát mondjak: objektumvédelem ürügyén az egyik titkárnő arról beszél a betelefonálóval, hogy kábítószerrel hogy fognak kereskedni vagy mikor, hány órákor fog átvenni egy csomagot, vagy két ember arról beszél, hogy egy rablást megterveznek, hogy mikor, hol fogják elkövetni. Ezek akkor nem használhatók fel, tehát erre nem terjed ki a javaslat, ugyanakkor más területekre meg kiterjed. Tehát mi volt a rendező elv, ha erre választ kaphatnék. Köszönöm.

ELNÖK: Ha nincs több kérdés vagy akár vélemény, akkor parancsoljanak!

DR. SOÓS TIBOR (Igazságügyi Minisztérium): Köszönöm a szót, elnök úr. Igyekszem a kérdések sorrendjében válaszolni a felmerült kérdésekre. Répássy képviselő úr kérdése a bírói gyakorlatra irányult. A bírói gyakorlat, és azt ki merem jelenteni, hiszen a törvényjavaslat kormány általi elfogadását követően erről a törvényjavaslatról, ami önök előtt is fekszik, 3 napos országos rendezvényt tartottunk, ahol a törvényjavaslat tételes rendelkezéseinek végigmentünk és ott is kiderült számunkra, hogy sajnálatos módon az országban a titkos információgyűjtéssel szerzett adatok felhasználásával kapcsolatos bírói gyakorlat a legkevesébe sem tekinthető egységesnek, sőt sajnos – bár ezt a szót nem mondom ki – nem tekinthető egységesnek. Ezt a feltételezésünket erősítette meg a Fővárosi Ítéltáblán most november 7-én tartott olyan kollégiumi értekezlet, amely kifejezetten csak és kizárólag titkos információgyűjtés eredményének a felhasználhatóságával kapcsolatos problémákat tartalmazott. Azonban szeretném a hatályos törvény rendelkezését idézni, ami a következő. A Be. 206. § (3) bekezdése: a titkos adatszerzés eredménye más büntetőeljárásban, valamint a nyomozás elrendelését megelőzően a bíró, illetve az igazságügy-miniszter engedélyéhez kötött titkos információgyűjtés eredménye büntetőeljárásban az általános szabályok szerint is

csak akkor használható fel, ha 1. a 201. §-ban meghatározott feltételek – tehát, hogy miért lehet elrendelni a Be. szerint – a büntetőeljárás esetében is fennállnak. 2. A felhasználás célja megegyezik a titkos adatszerzés, a titkos információgyűjtés eredeti céljával.

Tehát ez az a szabály, amire utaltam az expozémában ha úgy tetszik, ami a célhoz kötöttségnek egy olyanfajta szabálya, ami biztosan helyes, és biztos, hogy erre a szabályra szükség van, viszont a titkos információgyűjtés, amelyet nem bűnüldözési célból rendeltek el, hanem kifejezetten nemzetbiztonsági, például objektumvédelmi célból, ez a szabály teljes biztonsággal mondható, hogy értelmezhetetlen. Ezt a bírói gyakorlat így is értelmezi, hiszen annak a titkos információgyűjtésnek az eredeti célja és a később elrendelendő büntetőeljárás célja teljes egészében biztos, hogy nem ugyanaz, tehát ezt nem lehet felhasználni, ebben a gyakorlat teljesen egységes. Amiben a bírói gyakorlat nem egységes, az, ha mondjuk A-val szemben X bűncselekmény miatt elrendeltek egy titkos adatszerzést, és e felderítő tevékenység során mondjuk B-vel szemben is fölmerült az a gyanú, hogy ezt az X bűncselekményt elkövette, akkor B-vel szemben is föl lehet-e használni, illetve ha a titkos adatszerzés során arra is adat merül fel, hogy ugyan A-val szemben rendeltek el X bűncselekmény miatt titkos adatszerzést, de B-vel is szemben is felmerült X bűncselekmény gyanúja, sőt A-val szemben is felmerült még további bűncselekmény gyanúja, amire nem volt engedély a titkos adatszerzésre, hogy ezeket föl lehet-e használni. Itt van a bírói gyakorlatban egy bizonytalanság, amit egyébként lehetséges, hogy a törvényjavaslat tárgyalása során majd a későbbiekben adott esetben módosító indítványokkal lehet helyretenni. Ezt szerettem volna mondani a bírói gyakorlatra, nem tudom, hogy kielégítő volt-e a válaszom, vagy ha nem, akkor nyilván megpróbálom ezt majd részletezni.

Ami az alkotmányossági szempontokat illeti, itt tulajdonképpen Dávid Gyula képviselő úr, illetve Demeter Ervin képviselő úr kérdéseire csatlakozván: miért ezek a bűncselekmények. Az elmúlt két év tapasztalatai azt mutatták, hogy az objektumvédelmi tevékenység során – de ehhez nyilván én nem értek, hiszen én az Igazságügyi Minisztériumnak egy törvény-előkészítő hivatalnok vagyok, viszont konzultáltunk nyilvánvalóan a szolgálatokkal –, ezek a típusú bűncselekmények szoktak előfordulni. Amit a képviselő úr említett, hogy megterveznek egy rablást, megterveznek egy kábítószer-kereskedelmet, azért nem érzem abból a szempontból problémának, mert a hivatali és a korrupciós bűncselekményekkel ellentétben egy rablás megtervezése, egy kábítószer-csempészet megtervezése egyrészt előkészületi szakaszban van, tehát, ha a hivatalnak vagy a szolgálatnak ilyen adat jut a birtokába, és megteszik a szükséges feljelentést a nyomozás végzésére illetékes nyomozó hatóságnál, átadva ezt az információt, ha ez az információ nem is használható fel majd később perrendszerűen a büntetőeljárásban, ezek alapján mondjuk egy ellenőrzött szállítással vagy más, bírói engedélyhez nem kötött titkos információgyűjtéssel az illetékes nyomozó hatóság tudja bizonyítani a bűncselekmény elkövetését, ellentétben ezekkel a verbális jellegű bűncselekményekkel, ahol tipikusan egyszeri és megismételhetetlen alkalomról van szó. Tehát egy vesztegetésre vagy egy hivatali visszaélésre utaló adat általában egyszer hangzik el, és azt nem ismétlik meg. Ez volt kifejezetten a nemzetbiztonsági szolgálatok javaslata, hogy ezekre a bűncselekményekre terjedjen ki, mivel ők is észlelték annak a veszélyét, ami itt felmerült, hogy esetleg, sőt nem esetleg, hanem tényleg masszívan alkotmányos alapjogok korlátozásáról van szó.

Ami az alkotmányos alapjogok korlátozásáról szól, és nyilvánvalóan adott esetben elképzelhető, hogy a végső szót az Alkotmánybíróság fogja ebben a kérdésben kimondani, de nyilvánvalóan a Magyar Országgyűlés az, amelyik el fogja dönteni első körben, hogy egyáltalán módosítja-e a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló törvényt ebben a formában vagy nem. Azt szeretném csak mondani, hogy mind a strasbourgi emberi jogi bíróság, mind pedig a magyar Alkotmánybíróság személyes adatok kezelésével kapcsolatos eddigi gyakorlata azt mondja, hogy általában nem zárható ki annak az alkotmányossága, hogy

mondjuk egy A-ra vonatkozó engedély B-vel szemben felhasználható, vagy A célra kiadott engedély B-re, C-re felhasználható, de törvényben kifejezetten meghatározottnak kell lennie, hogy pontosan mikor, miért, kivel szemben engedélyezhető vagy pedig felhasználható fel. Ha ezt a törvény kifejezetten rendeli és úgy rendeli, hogy egyébként a személyes adatok kezelésével kapcsolatos alkotmányos követelményeknek az adatkezelés célhoz kötöttségével és szükségszerűségével kapcsolatban sikerül megtalálni egy egyensúlyt, akkor az előterjesztő megítélése szerint sikerül egy alkotmányos szabályozást megalkotni.

Az pedig tényleg, gondolom, az Országgyűlés kompetenciájába tartozó kérdés, hogy a nemzetbiztonsági szolgálatok által nem büntfelderítési, hanem egyéb tevékenységből végzett titkos információgyűjtés során a tudomásunkra jutott köztörvényi bűncselekmények, amelyek valószínűleg mással nem lesznek bizonyíthatók, csak ezekkel az információkkal, ezen bűncselekmények tekintetében engedi a felhasználhatóságot vagy nem engedi. Ez tényleg olyan kérdés, ami a tisztelt Országgyűlés megítélésére kell hogy várjon. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. A képviselő uraknak van-e pótlólagosan kérdésük vagy megjegyzésük? *(Senki sem jelentkezik.)* Amennyiben nincs, szavazásra teszem fel a kérdést, hogy egyetért-e a bizottság a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény módosításához benyújtott T/18090. számú törvényjavaslat általános vitára való alkalmasságával. Aki igen, kérem, kézfelemeléssel jelezze. *(Szavazás.)* Hat. Ellene? *(Senki sem jelentkezik.)* Tartózkodott? *(Szavazás.)* Öt.

A bizottság kíván-e előadót állítani? Értelemszerűen most a többséget kérdezem először, hogy kívánnak-e az általános vitára való alkalmasság mellett szavazó képviselőcsoportok előadót állítani. *(Senki sem jelentkezik.)* Nem. Kisebbségi vélemény elmondására jelentkezik-e valaki? *(Senki sem jelentkezik.)* A bizottság nem kíván előadót állítani.

Megköszönöm a közreműködésüket, további jó munkát kívánok. *(A bizottság elnöke elköszön az Igazságügyi Minisztérium munkatársaitól. – Tóth András, dr. Zsohár István és Balázs József belép a terembe. – dr. Répássy Róbert elhagyja a termet.)*

Megkezdjük a 2. napirendi pont tárgyalását. Köszöntöm a bizottság nevében Tóth András politikai államtitkár urat, dr. Zsohár István főigazgató urat az Információs Hivatal részéről és Balázs István főigazgató-helyettes urat a Nemzetbiztonsági Hivatal részéről.

Tájékoztatom önöket arról, amit nyilvánvalóan nélkülem is tudnak, hogy a bizottsági ülés nyílt ülés keretében tárgyalja ezt a napirendi pontot, amelynek kapcsán önöket meghívtuk. A bizottsági tagok véleménye megoszlott a tekintetben, hogy van-e értelme egyáltalán ezek után ezt a napirendi pontot megtartani, de a kormánypárti többség úgy látta, hogy erre a sajtótájékoztató-pótló bizottsági ülésre mindenképpen szükség van, úgyhogy akkor kérem az államtitkár urat, hogy amit el kell mondani, mondja el, és aztán végezzük el a mai penzumot. Öné a szó.

TÓTH ANDRÁS, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat felügyelő politikai államtitkár: Elnök úr, köszönöm a szót. Tisztelt Bizottság! Nem kívánok az ügyrendi vitában részt venni...

Elnök: Ennek örülök.

TÓTH ANDRÁS, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat felügyelő államtitkár: ...hiszen a bizottság azon ülésszakán nem is vettem részt, ahol ez elhangzott. Elnök úr azon megfogalmazása, hogy most valamiféle sajtótájékoztató-pótló cselekményről lenne szó, azt gondolom, nem tárgyszerű megállapítás, miután a Házsabály a nyílt ülés intézményét

tartalmazza. Ha ez megfelelne a valóságnak, ami elhangzott, akkor minden működése az Országgyűlés bizottságainak sajtótájékoztató-pótlónak lenne minősíthető.

De a lényegre szeretnék áttérni. A lényeg az, hogy az a lehetőség, hogy a CIA Magyarországon őrizhet foglyokat, a The Washington Post 2005. február 2-ai (*Sic!*) számában jelent meg először. Az ezzel foglalkozó cikket az újság ismert munkatársa, Dana Priest írta és az újság szerint - mivel az USA-ban a foglyokkal való bánásmódot biztosító törvények igen szigorúak - 2001 szeptemberét követően létrehozta egy olyan börtönhálózatot külföldön - először Afganisztánban majd Thaiföldön, illetve Diego Garcían és más helyszíneken - ahol ezt a jogi körülményt vagy jogi gátat át tudják lépni. Itt mindvégig a cikk állításáról beszélek és nem a saját véleményemről.

A cikk szerint 2003-ban - miután a thai bázist belpolitikai nyomás következtében be kellett zárniuk - megállapodást kezdeményeztek közép-európai volt szocialista országokkal titkos börtönök, úgynevezett feketehelyek létrehozásáról. A szóban forgó újságcikkekben nyilatkozó, magukat megnevezni nem kívánó amerikai külügyi tisztségviselők szerint magasabb érdek fűződik ahhoz, hogy ne nevezzék meg a szóban forgó államokat. A létrehozott megállapodás egyébként olyan titkos a cikk szerint, hogy az USA-ban és az érintett európai államokban is csupán az elnök vagy miniszterelnök, továbbá néhány titkosszolgálati tevékenységet vezető személy tud róluk.

Az újság azt állította, hogy az érintett kelet-európai államokban jelenleg mintegy 30 Al-Khaida-vezetőt és még további 70 személyt tartanak fogva titokban bírósági engedély nélkül és ellenőrizhetetlenül. Kihallgatásukat e cikk szerint a CIA végzi. A lap munkatársának megkeresésére - mint a cikkben olvasható - a CIA hivatalosan nem kívánta kommentálni az értesítéseket, tehát nem is tagadta, és meg nem nevezett képviselői védelmükbe vették ezt a rendszert, melynek részletes ismertetésétől azonban elzárkóztak.

Ez a Washington Postban megjelent cikk nagy figyelmet keltett nemzetközileg, és a volt közép-kelet-európai országok közül elsőként Magyarország volt az, amelyik félreérthetetlenül visszautasította a feltételezést. Egyértelmű volt a visszautasításban és a cáfolásban a miniszterelnök megnyilatkozása, a honvédelmi miniszteré, aki a kormány nemzetbiztonsági kabinetjének vezetőjeként nyilatkozott meg, a belügyminiszter, az igazságügyi tárca, a külügyi tárca, illetve a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok részéről egybehangzó, egyöntetű megnyilatkozás volt, amely a feltételezést is kizárta, és egyértelműen fogalmazott abban a vonatkozásban, hogy Magyarországra ilyen amerikai kérés nem érkezett, Magyarországon nem voltak, nincsenek és nem lesznek ilyen fogvatartási helyek, hiszen ha ilyen megkeresés érkezne, itt a bizottság előtt is el tudom mondani, nyilvánvaló, az ügytől függetlenül a magyar hivatalos álláspont az, hogy ilyen kérést a Magyar Köztársaság területén nem kívánunk teljesíteni, és nyilván tárgyalási alapnak sem tekintünk egy ilyen megkeresést.

Szeretném a bizottság előtt elmondani, hogy a cikk megjelenését követően a CIA budapesti összekötőjét megkereste a Nemzetbiztonsági Hivatal, és a megkeresés keretében tájékoztatást kért. A válasz ott is egyértelmű volt: a CIA budapesti összekötője ilyen tervről nem tudott, ilyen kezdeményezésről nem tudott, és ez számunkra egyértelműen azt jelzi, hogy ilyen megkeresés Magyarország irányában nem jelent meg.

Tisztelt Bizottság! A magyar nyilatkozatot követően egyébként szinte egyhangúlag a térség más államainak vezetői is megnyilatkoztak hasonló értelemben. Ezek közül a nemzetközi sajtóban a lengyel és a román nyilatkozatokkal kapcsolatban voltak utóértékelések. Ezek kissé későbbiek voltak, óvatosabbak voltak, és voltak, akik ezt úgy értelmezték, hogy ezek nem egyértelműen cáfolják a cikkben megjelent állítást.

Úgy gondolom, hogy mindkét esetben ennek az oka az adott ország belpolitikai körülményeiben található meg. Megjegyzendő, hogy a cseh nyilatkozat esetében annyi különbség volt, hogy Csehország, a Cseh Köztársaság vonatkozásában a belügyminiszter szerint hozzájuk érkezett amerikai megkeresés vagy kérés, amelyet Prága elutasított. Az ügyet

felkaroló emberi jogi szervezetek, elsősorban a Human Rights Watch, november 10-e körül a cáfolatok alapján abban is egyetértést alakított ki, hogy az érintett országok cáfolatai hitelesek, annak el is fogadták, mint megjegyeztem, Románia és Lengyelország vonatkozásában ezen emberi jogi szervezet azonban további információkat tartott szükségesnek a helyzet pontos megállapításához.

Ennek a szerencsétlen ügynek két ügy adott további lökést. Az egyik Dániához kötődik, hiszen egy dán kormányközlés - amely a dán parlamentben hangzott el, Fleming Hansen dán közlekedési minisztertől -, azt állította, hogy egy konkrétan megnevezett lajstromszámú gép, ennek a száma N168D, amely az ő állításuk szerint a CIA fedőcégeként ismert vállalkozás, a Devon Holding and Leasing tulajdonában van; ez a gép a dán miniszter állítása szerint október 10-én Dániából, Izlandról jövet Magyarországra érkezett, és Magyarországot jelölte meg a dán közlekedési miniszter végcélként. Amikor a nemzetközi sajtóban ez az állítás megjelent, a Nemzetbiztonsági Hivatal tájékoztatást kért közvetlenül a magyar polgári légügyi hatóságtól, amely ezt az állítást nem erősítette meg, hiszen tényyszerűen igazolható, hogy a megjelölt október 10-ei dátumon ilyen repülés magyar légtérben nem történt, Ferihegyen ilyen gép nem szállt le.

Ugyanakkor nem álltunk meg ennek a cáfolásánál, hanem egyértelműen végignéztük, hogy az iraki konfliktus kirobbanását követően, tehát 2004 márciusa óta Magyarországon a dán közlésben megjelölt gép vagy gépek magyar légtérbe berepültek-e, illetve Magyarországon, Ferihegyen landoltak-e. Két berepülés volt megállapítható, mind a két esetben az a légügyi hatóság állítása, hogy ezek a gépek teljesen szabályosan, rendben lévő okmányokkal, rendben lévő megkeresés alapján szálltak le Magyarországon, Ferihegyen. Az egyik ilyen berepülés vagy magyarországi, Ferihegyen történő leszállás október 3-áról 4-ére virradó éjszaka volt, illetve este volt, és egy éjszakát töltött a gép Ferihegyen. A gépen csak az 5 fős személyzet tartózkodott, 3 pilóta és két stewardess. A személyzet Budapesten megszállt, majd másnap közel-keleti úti célja felé továbbrepült. Miután a gép bejelentkezése szabályos volt, semmifajta olyan intézkedés nem történt, nem volt rá szükség, amely ennek a gépnek a magyarországi berepülését egy szokásos, a nemzetközi eljárásoknak megfelelő ellenőrzésen túl külön ellenőrzést szükségessé tett volna.

A másik hasonló jellegű repülés egy évvel korábbi volt, 2004. augusztus 31. és szeptember 1-je volt az, amikor hasonló módon egy délutáni leszállás, egy éjszakás budapesti tartózkodás szintén a személyzetnél, illetve utána továbbrepülés volt. Ebben az esetben a továbbrepülés németországi úti célt jelentett. Azt tudom mondani a bizottságnak a dán állítás vonatkozásában különösen azzal összefüggésben való megjelent tételeivel, hogy ezek a gépek esetleg al-kaidás foglyokat szállítottak, magyar vonatkozásban semmilyen adat alá nem támasztotta, kétszer üres géppel a személyzet Magyarországon leszállt, itt tartózkodott, majd továbbrepült.

A másik, Magyarországot érintő és a sajtóban szintén megjelent, viszonylag nagy hírt kiváltó esemény az Il Manifesto című, szélsőbaloldalinak, kommunistának, és többfajta minősítés van, minősített baloldali lap november 11-ei számában megjelent nyilatkozat adta. E nyilatkozatot a lap állítása szerint Cheriff Bassiouni egyiptomi amerikai jogtudós nevéhez kötötték, aki az Egyesült Államok legnagyobb katolikus magánegyetemén, a chicagói egyetemen emberi jogi kutatóintézeti vezető, és aki szakmai tekintély a világban. Ezt jelzi, hogy korábban Nobel-díjra is jelölték. Az ENSZ afganisztáni független emberi jogi szakértőjeként tevékenykedett, és e lapnyilatkozat azért keltett feltűnést, mert nagyon nagy tekintélyű emberre hivatkozva jelentette meg az állítását a lap. E szerint Románia, Lengyelország, Magyarország területén fogolytáborokban - és itt volt a külön extramondat vagy mondatrész - kínzások történnek. Ez rendkívül kemény állítás, és ennek a rendkívül kemény állításnak az ellenőrzésére azonnal megtettük az intézkedéseket. Ennek keretében - szerencsére a mai lapokban már olvasható - egyértelmű cáfolat volt Bassiouni részéről, aki a

magyar újságírók számára megerősítette, hogy ilyet ő nem állított, neki ilyen információi nincsenek, egyébként előzetesen már meg tudtuk állapítani, hogy az ő hivatalos jelentéseiben, amelyeket az ENSZ szervei számára küldött, ilyen állítások nem is voltak. Márpedig, ha neki lettek volna információi, már korábban az ENSZ számára küldött hivatalos megnyilatkozásaiban ezekre hivatkozott volna, nem került volna el.

Szeretném azt is hozzátenni, hogy a magyar sajtóban, a Magyar Nemzet szombati számában jelent meg ez az állítás. Hogy megjelent az állítás, teljesen normális, azzal nincsen gond. A gond számomra ott jelenik meg, hogy a szombati állítás részben tényként állította be a professzornak tulajdonított állítás valóságtartalmát, majd azt is sajnálatosan kell megállapítanom, hogy a lap mai számában arra már nem tudott időt és terjedelmet szánni, hogy ennek az állításnak az egyébként hivatalos és hiteles cáfolatát megtegye, amelyet egyébként a magyar sajtó több lapja és az MTI is közölt.

Azt gondolom, hogy ez azért probléma, mert ezek a hírek a mi értékelésünk szerint nemzetbiztonsági szempontból jelenthetnek kockázatot. Azért jelenthetnek kockázatot, mert az ilyen hírek, akár megalapozottak, akár nem, terrorista körök számára kiindulási pontot jelenthetnek, és ha nem egyértelműek, nem határozottak ezeknek a hiteltelen állításoknak a cáfolatai, akkor az a magyar nemzetbiztonsági szervek számára is, de a Magyar Köztársaság számára is gondok forrásaként jelölhetők meg.

Szeretném azt is elmondani, hogy néhány nemzetközi sajtótermék a Magyarországgal kapcsolatos információkat kapcsolatba hozta a taszári légi bázis korábbi igénybevételével. Mint ismeretes, 2002 őszén valóban volt egy olyan amerikai megkeresés, amely amerikai megkeresés iraki emigráns személyek kiképzésére irányultak és amely keretében mintegy 70-80 személy kiképzésére került sor. Szeretném a bizottság előtt egyértelművé tenni és megerősíteni: annak a kiképzési programnak semmi köze nem volt ehhez az állításhoz, semmi módon az a kiképzési program al-kaidás vagy bármely más terrorgyanúval összefüggésbe hozott személyek tartózkodásával vagy Magyarországra szállításával összefüggésben nem merült föl.

A magyar hatóságok – miután a Magyar Köztársaság területén van ez a légibázis – mindenkor ellenőrizték a belépést, a személybelépést, a vámforgalmat és miután ennek a bázisnak a külső ellenőrzését a magyar hivatalos szervek látták el, ebből következően pontos információkkal rendelkeztek arról, hogy a bázison konkrétan milyen események, cselekmények történnek. Azt is szeretném elmondani, hogy az ellenőrzésben, a Magyarországra került iraki emigránsok ellenőrzésében a magyar nemzetbiztonsági szervek részt vettek, és a maguk részéről minden olyan adat, információ birtokukba került, amely adat az itteni kiképzéssel kapcsolatban a személyi oldalt érintette.

Tisztelt Bizottság! Részünkről ezek azok az állítások és ezek azok a bizonyítások, amelyekkel igazolni kívántuk, hogy Magyarország vonatkozásában a The Washington Post állítása minden alapot nélkülöz. Szeretném elmondani, hogy az amerikai újság Magyarország nevét nem hozta le, tehát nem volt az újságban olyan állítás, hogy Magyarország érintett lett volna, de később, utánközlésekben Magyarország konkrétan megjelent, ebből következően azt tudjuk állítani, hogy a hivatalos cáfolatok helytállóak, nincs okunk arra, hogy ezeket bármilyen formában felülbíráljuk vagy módosítsuk. Köszönöm a meghallgatást és a figyelmet.

ELNÖK: Köszönöm. A képviselő uraknak van-e kérdésük? Csáky képviselő úr, parancsoljon!

DR. CSÁKY ANDRÁS (MDF): Köszönöm szépen. Nem volt soha kétségem arról, hogy itt al-khaidás foglyokat tartanak fogva, ebben az országban soha semmi nem marad titokban, úgyhogy ha itt egy is megfordult volna néhány órára, pillanatokon belül kimaradt

volna. Arra azonban kíváncsi lennék, hogy ha én jól értelmeztem, február 2-án megjelenik egy cikk (Tóth András: November 2-án.) Akkor rosszul mondta az államtitkár úr. Engem meglepett ez a február 2-a, de akkor november 2-a.

A kérdés ugyanúgy jogos, amit lényegében a CIA nem cáfolt. Tehát nem kommentál, de ha jól követtem az ismertetést, ez lényegében azt jelenti, hogy nem cáfolta. Majd utána mindenki cáfolt mindent. A Washington Post az én ismereteim szerint nem egy bulvárlap. Felmerült-e a szolgálatokban, illetve végzett-e ilyen irányú vizsgálatokat, értékeléseket, hogy mi volt a cél. Az így előadottak alapján nyilvánvalóan valami cél volt ennek a cikknek a megjelenítésével. Mi volt a cél? Folytattak-e ilyen irányú operatív vizsgálatokat, értékelték-e ebből a szempontból a helyzetet, hogy hogy kerültünk ebbe a helyzetbe.

ELNÖK: Miniszter úr, parancsoljon!

DEMETER ERVIN (Fidesz): Tisztelt Bizottság! Tisztelt Államtitkár Úr! Ha jól értem a problémát, azzal kellett szembesülni, felvetődött olyan vád, gyanú, hogy az Egyesült Államok a nemzetközi jog normáit túllépve, azt megsértve bánik foglyokkal, és ebben közép-európai országok működnek együtt. Ha leegyszerűsítjük a problémakört, talán ez volt, és itt volt olyan orgánus, amelyben megnevezésre került Magyarország is.

Ahhoz nyilván kérdés nem fér – legalábbis előttem –, hogy Magyarország az Egyesült Államokkal együttműködést folytat a terrorizmus elleni küzdelemben. Ha a szolgálatok között van együttműködés, akkor megítélésem szerint – legalábbis én abba a táborba tartozom a szavazásnál, akik úgy vélekednek, hogy – erről zárt ülés keretében érdemes beszélni, mert a partner, nem hiszem, hogy hozzájárul ennek a nyilvánosságához. Azzal, hogy a kormánypárti képviselők úgy döntöttek, hogy ez nyílt ülésen történjen, úgy értékelem, hogy ezzel a kérdéssel egyáltalán nem kívánnak foglalkozni, én mégis megpróbálok mindennek ellenére, talán erre lehetőség van.

Ha tehát jól értem, az az alapgyanú, hogy a terrorizmus elleni küzdelemben van olyan szituáció, amikor az Egyesült Államok átlépi a nemzetközi normákat, és ebben együttműködnek vele szövetségesek. Ez a kérdés nem először vetődik fel, és meggyőződésem szerint nem utoljára. Felvetődött már a legelső lépésnél, már Irak megtámadásakor felvetődött ez a lépés, hogy ez a nemzetközi jog kereteit megsérti vagy nem sérti. Ez már először akkor felvetődött.

Hogy a foglyokkal való bánásmód a nemzetközi jog keretei között zajlik vagy sem, számtalan esetben felvetődött. Volt olyan eset, amikor be is bizonyosodott, hogy ennek a megsértésével történt. Ma már ott tartunk, hogy az Egyesült Államokban bírósági ítéletek vannak, tehát elmarasztalták. Létező problémákról beszélünk tehát.

Ebben a helyzetben úgy gondolom, hogy nekünk mint az Országgyűlés nemzetbiztonsági bizottságának az a feladatunk, sőt a törvényi kötelességünk is, hogy azt megvizsgáljuk, hogy a nemzetközi terrorizmus elleni küzdelem jegyében a magyar és az amerikai – sőt jelen esetben a nemzetbiztonsági szolgálatok együttműködése – a törvényes keretek között zajlik-e vagy sem. Úgy gondolom, hogy nekünk ez a feladatunk, ezt kell elvégezni. Akkor tesszük a dolgunkat. Én azt javaslom, hogy végezzük el a dolgunkat.

Ennek keretében lenne két kérdésem az államtitkár úrhoz. Az egyik az, hogy milyen kétoldalú együttműködés van a CIA és a magyar nemzetbiztonsági szolgálatok között, érte a nemzetbiztonsági szolgálat alatt mindhárom polgári szolgálatot. Ez az egyik kérdésem. Az másik kérdésem pedig az, hogy milyen közös műveletekben, operációkban vesznek vagy vettek részt magyar nemzetbiztonsági tisztek – a közös szó alatt a CIA-val való közös műveletet és operációt értem.

ELNÖK: Dávid képviselő úr!

DR. DÁVID GYULA (MSZP): Tisztelt Elnök Úr! Ellenzem ennek a kérdésnek a megnyitását, nevezetesen azért, mert úgy ítélem meg, hogy ez nem tartozik a napirendi ponthoz. A mai napirendi pont arról szól, hogy a bizottság vizsgálja meg annak a hírnek a valódiságát, hogy Magyarországon vagy Közép-Európában történt-e az amerikaiak részéről olyan magatartás, ami a foglyok bánásmódjára vonatkozik.

Azt gondolom, hogy a magyar és az amerikai nemzetbiztonsági szervek együttműködése messze túlmutat ezen. Természetesen nem látom akadályát, hogy egy másik napirendi pontnál erre visszatérjünk, de ez olyan mértékben tér el a mai napirendi ponttól és attól a céltól, amit a mai napirend szolgált, hogy ennek az egész vizsgálatát ellenzem.

ELNÖK: Az irreleváns, hogy a képviselő úr mit ellenez. Az államtitkár úr meg úgyis arra válaszol, amire akar, úgyhogy megszoktuk már: a miniszter úr feltette a kérdést, az államtitkár úr meg majd a szokásos rutinjával kivágja magát az érdemi válasz kényszere alól. Van-e valakinek kérdése? (Senki sem jelentkezik.) Nincs. Akkor az államtitkár úré a szó.

TÓTH ANDRÁS, polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat felügyelő politikai államtitkár: Elnök úr, köszönöm a szót. Csáky képviselő úr kérdésére válaszolva: azt gondolom, de nem csak én; az elemzők, akik a nyílt sajtótermékekben napvilágot látott értékeléseiket közzétették, alapvetően és döntően ennek a kérdésnek a Washington Postban való megjelenését az amerikai belpolitikai vitákkal hozzák összefüggésbe, mégpedig azzal, hogy az Egyesült Államokban erősödik azoknak a csoportoknak a köre és hangja, amely körök ellenzik az Egyesült Államok iraki szerepvállalását. Lehetnek olyan motivációk is mögötte, amelyek klasszikus belpolitikai indítatású vitákra vezethetők vissza, vagy akár azokra az átalakításokra, amely átalakítások az Egyesült Államok hírszerző szerveinek struktúráját érinti.

Hiszen megint csak nyílt forrásból tudom megerősíteni, hogy egyfajta kiszivárogtatásról beszélnek, ennek a kiszivárogtatásnak a forrásaként egy az Egyesült Államokban lezajlott szenátusi meghallgatást is megjelölik. Nyilván nem tisztem és nem is kívánom ezt a vizsgálatot itt lefolytatni, de azt gondolom, hogy hasonló módon ezek a kérdések Washingtonban fölmerülnek, és ott fogják azt az értékelést elvégezni, amely értékelés ennek az ügynek az ottani belpolitikai elemeit érinti. Számomra egy a fontos, és egy a lényeges, hogy a Magyar Köztársaságot hirbe hozó információkat blokkoljuk, ezeket az információkat hitelt érdemlően cáfoljuk, és tegyünk meg mindent annak érdekében, hogy ne jelenhessen meg akár kósza nyilatkozatok formájában sem olyan információ, hogy Magyarországon az emberi jogokat nem betartva, Magyarországon valami olyan együttműködés alakulna ki, amely az ország demokratikus felfogásához, nézetrendszeréhez idegen lenne, és ennek megfelelően e bizottsági ülést ilyen szempontból kiemelkedő jelentőségűnek tartom.

Ami Demeter Ervin képviselő úr kérdését illeti, viszonylag egyszerűen tudok erre válaszolni, mégpedig oly módon, hogy nem fogom megsérteni az államtitok megőrzésére vonatkozó szabályokat. Azt tudom mondani, hogy természetesen a nemzetközi terrorizmus elleni küzdelemben a Magyar Köztársaság partnere az Egyesült Államoknak, az Egyesült Államokkal együttműködik, és ez érvényes a magyar polgári nemzetbiztonsági szervek munkájára, kapcsolatára is. Nincs olyan együttműködési keret, nincs olyan együttműködési forma, amely bármilyen formában a nemzetközi jog sértéseként vagy a nemzetközi jogi normákkal szembehelyezkedő gyakorlatként lenne értékelhető. Minden esetben rigorózan figyelnek a szolgálatok arra, hogy az együttműködés a jogi normáknak, a Magyar Köztársaság normáinak és a nemzetközi normáknak megfelelően történjen.

Ami a kétoldalú kapcsolatokat és a kétoldalú együttműködés tartalmát illeti, biztosítani tudom a képviselő urat, hogy ennek a tartalma semmit nem változott ahhoz képest, mint amikor ön volt a miniszter, ugyanazt a tartalmat és ugyanazt az együttműködési keretet folytatjuk, ennek megfelelően ahhoz képest eltérés nincs. Köszönöm.

ELNÖK: Miniszter úr?

DEMETER ERVIN (Fidesz): Értem, államtitkár úr, hogy azt mondja, hogy úgy fog válaszolni, hogy nem fogja az államtitkót megsérteni, de félreértette az én kérésemet, kérdésemet. Nekem nem az volt a kérésem, hogy ne hozzon a bizottság tudtára minősített információkat, hanem az volt a kérésem, hogy válaszoljon arra a két konkrét feltett kérdésre. Természetesen ön mondhatja, hogy a megfelelő jogszabályi keretek között vannak ezek az együttműködések, de engedje meg a bizottságnak ezt a jogot, és ne vegye el tőle, amit egy törvény biztosít neki, hogy erről a kérdéssel ő érdemben véleményt formáljon. Ez a dolga, hogy ellenőrizze a szolgálatok működését, ez csak akkor lehet, ha érdemben válaszolnak a kérdésekre. Ön nem válaszolt ezekre a kérdésekre. Elfogadom azt az állítást önnek, hogy Magyarországon nincsenek ilyen börtönök, de önök arról akarnak beszélni, ami nincsen vagy ami nem történt meg. Én pedig azt mondom, hogy ebben a helyzetben a nemzetbiztonsági bizottságnak azzal kell foglalkozni, ami ténylegesen megtörtént vagy történik. Itt egyetlen dolog a releváns, hogy milyen az együttműködés, ez megfelel-e a magyar és a nemzetközi jog szabályainak. Ez a releváns kérdés a nemzetbiztonsági bizottság szempontjából. Erre kíséreltem meg választ kapni. Én tisztában vagyok vele, hogy egy nyílt ülés keretei között ezt nem lehet, önök kérték, hogy ez nyílt ülés legyen. A kormánypárti képviselők kérték, államtitkár úr, kizártnak tartom, hogy önnel nem egyeztettek ezelőtt, ha ezt mondja, akkor nem hiszem el önnek.

A másik, ami egy konkrét ügy - mert látom már, államtitkár irányításával sokkal jobban működik a nemzetbiztonság, mint a mi időnkben. Önök megtalálják a nemzet ellenségeit, megtalálják a nemzetbiztonsági kockázatokat. Arról már értesültünk, hogy nemzetbiztonsági kockázat maga a Fidesz, aki meg akarja buktatni a kormányt. Erről ön egy jelentést is készített, de most még egy érdekes mondatára figyeltem fel, és azért érdemes szót váltani, mert talán más sajtóorgánum számára is tanulságos lehet, ha ön így gondolja. Azt mondja, hogy azok a hírek, amik a Magyar Nemzet nevezetű napilapban megjelentek, önmagukban is nemzetbiztonsági kockázatot jelentenek. Ezzel kapcsolatban két kérdésem van. Az egyik az, hogy értesültek-e arról, hogy a Magyar Nemzet egy olyan cikket fog vagy tervez megjelentetni, ami nemzetbiztonsági kockázatot jelent? Van okom feltételezni azt, hogy önök értesülhettek róla, mit tudom én, például objektumvédelemben részesítik a Magyar Nemzetet, vagy ne adj' isten valami oknál fogva műveleti feldolgozás alatt tartják. Tehát elméletileg előfordulhat olyan szituáció, hogy önök erről előre értesülnek. Kérdésem az, hogy értesültek-e előre, és ha igen, akkor figyelmeztették-e ezt a napilapot, hogy kérem, az, amit tesznek, nemzetbiztonsági kockázatot jelent? Ha ne adj' isten nem értesültek róla, akkor utólag tájékoztatták-e ezt a napilapot, hogy nemzetbiztonsági kockázatot jelent, ha ilyen híreket közölnek. Kérem, erre legyen szíves, válaszoljon.

ELNÖK: Nekem pedig arra a kérdésemre, államtitkár úr, hogy nem az jelenti-e a nemzetbiztonsági kockázatot, hogy Magyarország részt vesz egy olyan együttműködési rendszerben, amelynek az erkölcsi alapját, a valóságos ténybeli alapját, a nemzetközi jogi alapját rendszeresen megkérdőjelezzik nemcsak azok, akik - hogy is mondjam - elszenvedik ezt az együttműködést, azaz az iraki beavatkozást, hanem azok is Európában vagy a tengerentúlon, akik egyébként azoknak az országoknak a polgárai, jogtudósai, politikusai, amelyek szövetségesként részt vesznek ebben az akcióban. Ne haragudjon, az a megjegyzése,

amely a Magyar Nemzetre vonatkozott, az elfogultságon túlmenően, ha nem lenne siralmas, akkor azt mondanám, hogy nevetséges, hogy egy utánkölés, egy nemzetközi sajtóban megjelent cikk közlése jelenti a nemzetbiztonsági kockázatot Magyarország számára, nem az, hogy egy ilyen együttműködésben részt vesz. Jelzem, volt már rá precedens - csak az önök jól tájékozottságát, meg a nemzetbiztonsági szolgálatok meg egyáltalán a kormányzat működésének a minőségét akarom ezzel kicsit színezní vagy cízellátní -, volt már rá precedens, hogy önöknek fogalmuk sem volt arról, hogy a Magyarországon, Ferihegyen leszálló amerikai repülőgépekben mi van, és hogy túllépi-e az Egyesült Államok azt a magyar Országgyűlés által a kormánynak adott felhatalmazást, amellyel őket is korlátozni kellett volna. Emlékezzon erre vissza, államtitkár úr!

Azt gondolom, hogy a sajtót ért megjegyzések finoman fogalmazva az ön mély negatív elfogultságából fakadnak, amelyet persze én megértek, de nem gondolom, hogy ennek a bizottsági ülésnek a keretében kellene ezt önnek kifejténie. (Jelzésre:) Tóth Károly.

TÓTH KÁROLY (MSZP), a bizottság alelnöke: Köszönöm, elnök úr. Én tettem a javaslatot a nyilvános ülésre. Ma is meggyőződésem, hogy nemzetbiztonsági érdekünk, közös nemzetbiztonsági érdekünk annak a nyilvánosság előtti felvállalása, hogy a meghívóban szereplő napirendben az álláspontunk egyértelműen és világosan: nem. Nincs ilyen együttműködés, nem volt ilyen megkeresés, és nincs ilyen tábor Magyarországon. Ez nemzetbiztonsági érdekünk, s meggyőződésem, hogy ez a nemzetbiztonsági érdek - mint kezdeményező mondom -, nyilvános ülésen kell hogy elhangozzon, hogy mindenki számára világos legyen.

2. Amely kérdéskörök ettől szélesebb értelmet kapnak, az általános együttműködés, a szolgálatok konkrét együttműködése és területei, szeretném jelezni, hogy arra rendszeres lehetőségünk van, és rendszeres érdemi tájékoztatást kapunk, és érdemi kérdéseket teszünk fel zárt bizottsági ülésen nem az első alkalommal, hanem nagyon sokadszor. Tudom ezt mondani, mint a bizottságban régóta itt levő. Tehát nem érdemes azt az érzetet kelteni, hogy amikor van egy nemzetbiztonsági érdekünk, hogy a nyilvánosság előtt egyértelmű legyen, hogy nincsen semmi, azt ne kavarjuk össze azzal, hogy kap-e a bizottság érdemi tájékoztatást a szolgálatok együttműködéséről.

Ez két különböző dolog. Javasom Demeter úrnak is, hogy ne kavarjuk össze. A kezdeményezésem világosan az első napirendhez kapcsolódott, ott pedig - ismétlem -, meggyőződésem, hogy nemzetbiztonsági érdekünket szolgálta az ülés nyilvánossága. Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Miniszter úr, parancsoljon!

DEMETER ERVIN (Fidesz): Csak hogy tisztázzuk, hogy miről beszélünk! Az én olvasatomban a szolgálatok együttműködését érte gyanú, hogy nem a törvényes keretek között működnek. Ezt meg lehet vizsgálni a 100 létező elemét külön-külön, vagy meg lehet vizsgálni a 100 nem létező elemét - a legendáriumba tartozó elemét - külön-külön, de - ha érdemben akarunk a kérdéssel foglalkozni - akkor egyben célszerű megvizsgálni.

Igenis releváns kérdés, hogy a Magyar Köztársaság nemzetbiztonsági szolgálatai egy nemzetközi együttműködés keretében a magyar és a nemzetközi jog keretei között működnek vagy sem. Erre nem csak joga van a bizottságnak, kötelessége is erre választ adni, ha a kérdés felvetődik.

Hangsúlyozni kívánom: elfogadom, hogy ezt lehet több módszerrel csinálni: tehát lehet 100 elemre bontani, mert biztos áll 100 elemből és azokat egyesével külön vizsgálni, meg olyan elemeket is vizsgálni, ami nem létezik. De érdemi választ csak akkor kapunk, ha ezt a kérdést komplexen kezeljük. Lehet különben félrebeszélni, mellébeszélni meg mondani,

hogy ez nem létezik, de a problémát ezzel nem oldjuk meg. Ez a probléma még sokszor elő fog jönni, mint ahogy az elmúlt 3 esztendő alatt többször előjött. Megkerülhetetlen, hogy előbb-utóbb ezzel szembenézzünk. Lehet becsukni a szemet, fejet földbe dugni, azt mondani, hogy tartunk nyilvános ülést, sok mindent lehet, de ez a problémát nem oldja meg, és a nemzetbiztonsági bizottság a feladatát nem végzi el. Ezt akartam csak mondani, köszönöm

ELNÖK: Dávid Gyula!

DR. DÁVID GYULA (MSZP): Szeretném még egyszer megkérdezni az államtitkár urat, hogy jól hallottam, amikor az előbb a válaszában azt mondta, hogy határozottan kijelentheti, hogy a magyar és amerikai nemzetbiztonsági szolgálatok együttműködése során betartanak minden magyar és európai, emberi jogra vonatkozó szabályt és a nemzetközi szabályokat. Jól értettem a választ?

TÓTH ANDRÁS, polgári titkosszolgálatokat felügyelő politikai államtitkár: Igen, képviselő úr.

DR. DÁVID GYULA (MSZP): Köszönöm szépen.

ELNÖK: Demeter Ervin!

DEMETER ERVIN (Fidesz): Félreértés ne essék, nem az államtitkár úr véleményére vagyunk kíváncsiak, hogy az ő véleménye szerint megsértették-e vagy nem. Ha ne adj' isten megsértették, bizonyára nem áll szándékában. Nem az a kérdés, hogy az ő értéktétele szerint mi történt, hanem a nemzetbiztonsági bizottság szerint, aki arra hivatott, hogy ellenőrizze a szolgálatok működésének törvényességét.

Én elfogadom, nagyon helyesnek tartom és biztos is voltam benne, hogy nem akar az államtitkár úr törvénysértést elkövetni és nem is ad ilyenre engedélyt. Remélem, hogy leszokott az ilyenről. Nem ez a kérdés, hanem hogy mi történt. Itt ön készen kap egy választ, hogy minden rendben van, ezzel megelégszik. Ez lehet, de ez nem elég, ezzel a bizottság nem végzi el a munkáját. Ezzel ön csak a kormánnyal szembeni lojalitását tudja demonstrálni, de a munkáját, nem végzi el, képviselő úr.

DR. DÁVID GYULA (MSZP): Köszönöm a szót.

ELNÖK: Bár még nem adtam meg, de nyugodtan éljen vele! Parancsoljon, képviselő úr! Parancsoljon!

DR. DÁVID GYULA (MSZP): Precízen ügyelek arra, hogy magatartásomban a saját értékrendem szerint működjek, tehát kívárom, amíg engedélyt kapok. Köszönöm szépen.

Szívesen állok annak elébe, hogy a képviselő úr kérdését megvizsgáljuk. De nem értem a kérdését. A problémám alapvetően abban áll, hogy a nemzetbiztonsági bizottság működésének nem az a feladata, hogy a nemzetbiztonsági szolgálatok minden egyes akciójának minden egyes részletét tanulmányozza. Az a feladata, hogy itt - a bizottság előtt - megjelenő vezetőket tételesen beszámoltassa a tevékenységükről, amit egyébként annak rendje és módja szerint meg is tesznek, de ezen túlmenően, hogy egyes konkrét ténykedésük legapróbb elemeit is ez a bizottság vizsgálja meg, úgy érzem, hogy túlhaladja a mi lehetőségeinket és feladatunkat, tehát számomra megnyugtató az a nyilatkozat, amit gondolom, az államtitkár úr a különböző szolgálatok vezetőivel történő alapos konzultáció után tesz meg. Abban az esetben, ha önnek van olyan információja, hogy ettől eltérő a

tényhelyzet, akkor kérem, tegye meg, és vizsgáljuk meg. De mindaddig el fogom fogadni, amit az államtitkár úr és a szolgálatok vezetői mondanak.

ELNÖK: Óva inteném Demeter miniszter urat, hogy illet tegyen, mert a végén még abba a kellemetlen helyzetbe kerül, hogy alternatív hírhálózat működtetésével fogják megvádolni ugyanazok a képviselők, akik most arra kérik, hogy ha valamilyen információja van, akkor itt, a nyilvánosság előtt az újságírók számára is bocsássa rendelkezésre. Nehogy véletlenül illet tegyen, miniszter úr, mert abból még baja származhat.

Azt gondolom, hogy ennek a színjátéknak ideje véget vetni, úgyhogy -amennyiben nem buzog ellenállhatatlan késztetés a képviselő urakban, hogy újabb kérdésekkel próbálják meg a lufihámozást folytatni - akkor szerintem akár be is fejezhetjük ezt a bizottsági ülést; de Dávid képviselő úrnak azért szeretném elmondani az államtitkár úr egy megjegyzésére vonatkozóan is, hogy én például kételkedem abban, hogy ugyanazzal a tartalommal folyik az együttműködés például a magyar nemzetbiztonsági szolgálatok és a CIA vagy egyéb partnerszolgálatok között, mint amilyen tartalommal egy folyt 2002 és '98 előtt.

Onnan veszem a bátorságot – még mielőtt én is megint gyanúba keverednék –, mert '98 előtt is más tartalommal folyt, úgyhogy bizonyos korrekciókat éppen nekünk kellett végrehajtani annak érdekében, hogy az egyenrangúság és az egyenjogúság ne csak papíron létezzék, hanem a valóságban is, és hogy is mondjam, bizonyos megfelelési reflexek általában véve jellemzőek a baloldali kormányok képviselőire, nem pedig konkrétan azokra a személyekre voltak jellemzőek, akik akkor irányították a nemzetbiztonsági szolgálatokat.

Tehát majd arra hogy mennyiben különbözik az ilyen típusú együttműködések metódusa 2002 után, szívesen visszatérünk, amikor önök adják a bizottság elnöki tisztére a személyt, akkor majd az illetékes miniszter be fog számolni arról, hogy milyen változtatásokat eszközölt – amennyiben önök erre egyáltalán kíváncsiak – vagy akkor is megelégszenek majd egy tömör szóbeli tájékoztatással, hogy ezek megfelelnek a normáknak vagy nem.

Azt gondolom, hogy a hibát ismételten én követtem el, mert nem volt elég precíz a napirendi javaslat megfogalmazása. Már amennyiben a napirendi javaslatot nem egy bővített mondatban, hanem egy fél oldalas előterjesztésben próbáltam volna megfogalmazni és kiterjedt volna mindazokra a kérdésekre is, amelyek a nemzetbiztonsági szolgálatok együttműködésére vonatkozó információkat is bekérték volna általában véve ezzel az ügycsoporttal, amit Irakkal kapcsolatban egy szóval lehet összefoglalni, akkor egészen biztos vagyok abban, hogy nem sikerült volna ebbe a zsákutcába belemánőverezni a bizottságot, hogy most egy bővített sajtótájékoztató keretében az államtitkár úr tájékoztassa a sajtó itt megjelent érdeklődő képviselőit; amit megtehetett volna a hivatalában is, és megkímélte volna a mi időnket mintegy egy óra időtartamban, és már foglalkozhatnánk mással is, ahogy ezt az elején is elmondtam.

Tehát csak annak érdekében, hogy a lehetőségekről tájékoztassam az államtitkár urat, hogy mi minden fér bele egy bizottság meg egy végrehajtó hatalmi ág együttműködésébe. Ha venné a fáradságot – tudom, hogy a köztünk lévő viszony önnek ezt kellemetlenné teszi, higgye el, hogy én sem örvendek a találkozásnak minden egyes alkalommal, de ha valamelyik munkatársára rábízna azt a talán számára nem annyira kényelmetlen feladatot, hogy amennyiben a sajtó, a magyar sajtó – bár önök számára a nemzetközi sajtó előbb hozzáférhető, gondolom – november 3-án közöl egy hírt, akkor talán nem kell megvárni a november 15-i bizottsági ülést, mert elég egy telefon, hogy valamelyik munkatárs – mondjuk a főigazgató úr – közölje velem, hogy a sajtóban napvilágot látott híreknek semmi valóságalapjuk nincs, és amennyiben ezt mérlegelni kívánom a napirendi javaslat megtételekor, akkor ezt tegyem meg.

Amennyiben nem, akkor természetesen állnak önök rendelkezésre, hiszen ez a kötelességük. Ha esetleg ezt a jövőben megteszi az államtitkár úr, akkor nem keverednek össze a különböző funkciók: a nyilvánosság tájékoztatása meg a bizottság munkájához szükséges információk. A kettő nem mindig esik egybe.

Úgyhogy örvendtem a szerencsének, hogy önökkel lehettem. A bizottsági ülést berekesztem. A viszontlátásra!

(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 40 perc)

Dr. Kövér László
a bizottság elnöke

Tartalomjegyzék

Elnöki megnyitó	4
A napirend megvitatása és elfogadása	4
A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat megtárgyalása	6
<i>Dr. Soós László szóbeli kiegészítője</i>	7
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	8
Beszámoló a CIA közép- és kelet-európai titkos börtöneivel kapcsolatos, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok tudomására jutott információkról, valamint azok esetleges magyarországi vonatkozásairól	12
<i>Tóth András bevezetője</i>	12
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	15
<i>Válaszok</i>	17